

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 113g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 15¹ alineatele (1) și (2)
din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească

*(competența examinării de către judecătorul de instrucție
a cauzelor contravenționale)*

CHIȘINĂU
2 noiembrie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 20 mai 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 2 noiembrie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, ridicată de dl avocat Viorel Gortolomei, în interesele Societății cu răspundere limitată „Taximagistru”, în dosarul nr. 5r-1525/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Constantin Damaschin de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 8 aprilie 2020, la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a fost înregistrată contestația depusă de Societatea cu răspundere limitată „Taximagistru” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare în baza articolului 197 alin. (29) [*Încălcarea normelor de efectuare a transportului rutier de persoane și mărfuri*] din Codul contravențional.

4. Contestația în discuție a fost repartizată, în mod aleatoriu, dlui judecător Constantin Damaschin, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Prin Hotărârea nr. 584/27 din 11 decembrie 2018, Consiliul Superior al Magistraturii l-a desemnat pe dl judecător Constantin Damaschin să exercite atribuțiile judecătorului de instrucție în cadrul Judecătoriei Chișinău.

5. În ședința de judecată din 18 mai 2021, dl avocat Viorel Gortolomei, care reprezintă interesele contestatarei, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 15¹ alineatele (1) și (2) [*Judecătorii de instrucție*] din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995. Autorul excepției a menționat că Consiliul Superior al Magistraturii a decis specializarea sediului Ciocana al Judecătoriei Chișinău în examinarea cauzelor contravenționale și a cauzelor ce țin de competența judecătorului de instrucție. Totuși, articolul 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească nu-i recunoaște judecătorului de instrucție competența de a examina cauze contravenționale.

6. Prin încheierea sa din 18 mai 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...].”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

[...].”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească sunt următoarele:

Articolul 4

Sarcinile instanțelor judecătorești

„[...]

2) Instanțele judecătorești judecă toate cauzele privind raporturile juridice civile, de contencios administrativ, contravenționale și penale, precum și orice alte cauze pentru care legea nu stabilește o altă competență.”

Articolul 15¹

Judecătorii de instrucție

„(1) Din rândul judecătorilor instanței judecătorești se numesc judecătorii care vor exercita atribuțiile judecătorului de instrucție.

(2) Judecătorul de instrucție este numit de către Consiliul Superior al Magistraturii cu consimțământul acestuia, la propunerea președintelui instanței judecătorești, pentru un mandat de 3 ani.

[...].”

Articolul 25 Judecătoriile

„Judecătoriile funcționează în sectoare stabilite prin lege. Judecătoriile și localitățile din raza de activitate a acestora se stabilesc conform anexei nr. 2.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 76 din 21 aprilie 2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești sunt următoarele:

Art. 1

„(1) Sistemul instanțelor judecătorești din Republica Moldova se reorganizează după cum urmează:

a) judecătoriile Centru, Buiucani, Râșcani, Botanica și Ciocana din municipiul Chișinău fuzionează prin contopire, formând Judecătoria Chișinău;

[...].”

Art. 3

„[...]

(4) Consiliul Superior al Magistraturii, până în data de 1 ianuarie 2017:

a) va stabili și va aproba numărul de judecători din cadrul judecătoriilor, modul de repartizare a acestora în sediile judecătoriilor potrivit sarcinii de muncă per sistem și va asigura transferul judecătorilor;

b) va aproba regulile de bază privind specializarea judecătorilor.

[...].”

10. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 394

Instanța care înfăptuiește justiția în cauzele contravenționale

„(1) Justiția în cauzele contravenționale se înfăptuiește de către instanța de judecată conform competenței date prin prezentul cod.

[...].”

Articolul 395 Competența instanței de judecată

„(1) Instanța judecă:

[...]

2) contestațiile împotriva deciziilor autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale, procurorului.

(1¹) Contestația împotriva deciziei în cauza contravențională se examinează de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau

procurorul care a emis decizia, ori de către instanța de la locul unde își are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art. 394 alin. (1¹).

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Autorul excepției susține că articolul 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească nu-i recunoaște judecătorului de instrucție competența examinării cauzelor contravenționale. În acest sens, autorul excepției susține că articolul 41 din Codul de procedură penală, care stabilește cauzele care sunt date în competența judecătorului de instrucție, nu-i recunoaște judecătorului de instrucție competența judecării cauzelor contravenționale. Mai mult, Codul contravențional prevede în mod expres că cauzele contravenționale se judecă de instanța de drept comun. Din aceste considerente, autorul excepției pretinde încălcarea dreptului său la o instanță de judecată stabilită de lege, deoarece cauza în care este parte se află în procedura unui judecător de instrucție, care, în opinia sa, nu este competent să judece.

12. Totodată, autorul excepției pretinde că articolul 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească încalcă articolul 23 alin. (1) din Constituție, de vreme ce acesta nu stabilește cu suficientă precizie competența materială a judecătorului de instrucție. De altfel, acest articol nu delimitează cauzele în care judecătorul de instrucție este competent de cele în care judecătorul de instrucție nu deține competența de a judeca.

13. Autorul excepției susține că articolul 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească contravine articolelor 4, 7, 8, 16, 20 alin. (1), 23 alin. (1) și 54 alin. (1) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate, ridicată de avocatul contravenientei într-un proces pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească. Această normă prevede că judecătorul de instrucție se alege din rândul judecătorilor instanței judecătorești de către Consiliul Superior al Magistraturii cu consimțământul acestuia, la propunerea președintelui instanței judecătorești, pentru un mandat de trei ani.

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea unei contestații împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și împotriva deciziei de sancționare în baza articolului 197 alin. (29) din Codul contravențional. Pentru început, Curtea reține că norma atacată nu are legătură cu fondul cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, cauza având ca obiect controlul de legalitate al procesului-verbal cu privire la contravenție și al deciziei de sancționare. Totuși, articolul 453 lit. a) din Codul contravențional îi impune instanței de judecată sesizate obligația de a-și verifica competența, iar în cazul în care constată că nu este competentă, să trimită dosarul instanței abilitate. În consecință, pentru că îi revine sarcina de a-și verifica competența de a judeca, Curtea reține că prevederile contestate ar putea fi aplicate de instanța de judecată care a ridicat excepția de neconstituționalitate.

19. Curtea reține că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate din perspectiva criticilor prezentei sesizări.

20. O altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de judecată (DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27). Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 18).

21. Autorul excepției susține că dispozițiile contestate contravin articolelor 4 [*drepturile și libertățile omului*], 7 [*supremația Constituției*], 8 [*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*], 16 [*egalitatea*], 20 alin. (1) [*accesul liber la justiție*], 23 alin. (1) [*calitatea legii*] și 54 alin. (1) [*restrângerea exercițiului drepturilor sau libertăților*] din Constituție.

22. Curtea reiterează că, în prezenta cauză, articolele 4, 7 și 8 din Constituție comportă un caracter general și nu pot constitui repere separate (a se vedea HCC nr. 27 din 14 septembrie 2021, § 21; HCC nr. 7 din 4 martie 2021, § 17; DCC nr. 92 din 15 iunie 2021, § 26).

23. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 16 din Constituție, Curtea constată că autorul excepției nu și-a motivat capătul de sesizare privind pretinsa ingerință în acest articol constituțional. De altfel, autorul a invocat articolul 16 din Constituție fără a explica pretinsa neconformitate cu acesta a prevederilor legale contestate. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate (DCC nr. 46 din 1 aprilie 2021, § 16; DCC nr. 135 din 12 august 2021, § 21).

24. Cu privire la incidența articolului 23 din Constituție, Curtea reține că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental (DCC nr. 38 din 30 martie 2021, § 17). De altfel, problema calității unei legi nu reprezintă o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (DCC nr. 115 din 15 iulie 2021, § 19). Totodată, cu privire la modalitatea de aplicare a prevederilor constituționale cuprinse la articolul 54, Curtea precizează că acestea nu au o semnificație autonomă și urmează a fi aplicate doar în combinație cu normele constituționale care garantează un drept fundamental (DCC nr. 34 din 23 martie 2020, § 21).

25. Curtea reține că autorul excepției afirmă existența unei încălcări a dreptului de acces la o instanță de judecată stabilită de lege, ca parte componentă a dreptului său la un proces echitabil. Curtea menționează că acest drept implică faptul ca instanța de judecată sesizată să poată soluționa, în baza normelor de drept și a unei proceduri judiciare, orice chestiune care ține de competența sa (*Argyrou și alții v. Grecia*, 15 ianuarie 2009, § 24). Mai mult, prin noțiunea de „tribunal”, articolul 6 § 1 din Convenție are în vedere nu doar o instanță de tip clasic, integrată în structurile judiciare ale unei țări. Dimpotrivă, există posibilitatea ca o autoritate investită să examineze chestiuni care țin de un anumit domeniu să respecte acest standard. Ceea ce contează sunt garanțiile, atât cele de fond, cât și cele procedurale, care sunt puse în aplicare (*Rolf Gustafson v. Suedia*, 1 iulie 1997, § 45).

26. Curtea constată că articolul 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească nu-i permite explicit, dar nici nu-i interzice judecătorului de instrucție să examineze anumite categorii de cauze. În schimb, norma în discuție prevede în mod expres că judecătorul de instrucție este numit din rândul judecătorilor instanței judecătorești de către Consiliul Superior al Magistraturii. Curtea observă că textul „este numit din rândul judecătorilor instanței judecătorești” stabilește criteriul de bază necesar pentru desemnarea judecătorului de instrucție. În acest sens, Curtea subliniază că noțiunea de „instanță judecătorească” are în vedere o autoritate jurisdicțională, adică un organism abilitat să realizeze actul justiției, în sensul articolului 114 din Constituție. De altfel, articolul 115 alin. (1) din Constituție intitulat „Instanțele judecătorești” prevede în mod explicit că justiția se desfășurează prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

27. Așadar, Curtea constată că exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție nu reprezintă, *per se*, un impediment în vederea examinării unor categorii de cauze. De altfel, în cazul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, condiția pe care Codul contravențional o impune este ca autoritatea abilitată să fie o instanță de judecată [articolele 393 alin. (1) lit. a) și 394 alin. (1) din Codul contravențional]. Prin urmare, Curtea reține că judecătorul de instrucție întrunește condițiile pentru a desfășura justiția în cauzele contravenționale.

28. Curtea subliniază că o interpretare inversă ar putea conduce la rezultate absurde. De altfel, recunoașterea calității de judecător de instrucție fără a recunoaște și calitatea de judecător ar conduce la imposibilitatea celor dintâi de a judeca, indiferent de tipul cauzei, pentru că condiția de a fi judecător este o condiție prealabilă și necesară în vederea exercitării atribuțiilor judecătorului de instrucție. În definitiv, Curtea reține că odată ce este numit să exercite atribuțiile judecătorului de instrucție, acesta nu încetează să mai fie judecător.

29. Curtea menționează că aceste considerente nu vizează aspectul diferit al argumentului invocat de autorul excepției în sesizare, care pretinde că judecătorul de instrucție nu poate judeca o cauză contravențională, pentru că articolul 41 din Codul de procedură penală stabilește în mod limitativ cazurile în care acesta este competent să judece. Cu privire la acest aspect, Curtea reține că articolul menționat prevede competența judecătorului de instrucție în cadrul controlului judecătoresc în cursul urmăririi penale. Astfel, prin chiar conținutul său, norma în discuție își limitează acțiunea doar în privința controlului judecătoresc în cursul urmăririi penale, fiind, cu alte cuvinte, o excepție de la regula generală. Curtea precizează că atunci când o normă instituie o excepție de la regulă, această excepție nu poate fi extinsă și la alte situații pe care acea normă juridică nu le prevede. Acest fapt rezultă din sensul excepției, care implică caracterul ei de strictă interpretare și aplicare.

30. Totodată, Curtea reține că această excepție de neconstituționalitate este nefondată și pentru că autorul nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate. De altfel, în susținerea acestui capăt de sesizare autorul excepției s-a limitat, în esență, la compararea mai multor acte legislative între ele și la raportarea concluziei rezultate la dispoziții și principii ale Constituției. Curtea reiterează că asemenea critici nu întrunesc standardul obligatoriu al excepției de neconstituționalitate, adică motivarea relației de contrarietate dintre norma legală și textul constituțional pretins a fi încălcat (a se vedea DCC nr. 14 din 2 februarie 2021, § 28; DCC nr. 135 din 12 august 2021, § 21).

31. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 15¹ alineatele (1) și (2) din Legea nr. 514

din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, ridicată de dl avocat Viorel Gortolomei în interesele Societății cu răspundere limitată „Taximagistru”, parte în dosarul nr. 5r-1525/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 2 noiembrie 2021

DCC nr. 161

Dosarul nr. 113g/2021